

Rahvusvahelise kaitse taotlust ei saa jätta vastuvõetamatusesse tõttu läbi vaatamata põhjusel, et Norra on sama isiku eelmise varjupaigataotluse rahuldamata jätnud

Kuigi see kolmas riik osaleb osaliselt Euroopa ühises varjupaigasüsteemis, ei saa teda nimelt samastada liikmesriigiga

2008. aastal esitas Iraani kodanik L. R. Norras varjupaigataotluse. Tema taotlus jäeti rahuldamata ja ta anti üle Iraani ametiasutustele. 2014. aastal esitas L. R. Saksamaal uue taotluse. Kuna Dublini III määrust¹, mis võimaldab kindlaks määrata, milline liikmesriik vastutab rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest, rakendab ka Norra², pöördusid Saksamaa ametiasutused selle riigi ametiasutuste poole palvega L. R. vastu võtta. Viimased aga keeldusid, leides, et tulenevalt Dublini III määrusest³ ei ole Norra L. Ri taotluse läbivaatamise eest enam vastutav. Seejärel jätsid Saksamaa ametiasutused L. Ri varjupaigataotluse vastuvõetamatusesse tõttu läbi vaatamata, leides, et selle puhul oli tegemist teistkordse taotlusega ning tingimused, mille korral oleks põhjendatud uue varjupaigamenetluse läbiviimine, ei olnud täidetud. L. R. esitas selle otsuse peale kaebuse Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgerichtile (Schleswig-Holsteini halduskohus, Saksamaa).

Selles kontekstis otsustas see kohus pöörduda Euroopa Kohtu poole, et saada selgitusi mõiste „korduv taotlus“ kohta, mis on määratletud direktiivis 2013/32 ehk varjupaigamenetluste direktiivis⁴. Liikmesriigid võivad nimelt jätta korduva taotluse vastuvõetamatusesse tõttu läbi vaatamata, kui sellest ei ilmne uusi dokumente ega tõendeid⁵.

Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgerichti hinnangul tuleneb varjupaigamenetluste direktiivist tõepoolest, et rahvusvahelise kaitse taotlust ei saa pidada korduvaks taotluseks, kui esimene menetlus, mille tulemusel kaebus rahuldamata jäeti, ei toimunud mitte mõnes teises liidu liikmesriigis, vaid kolmandas riigis. Tema arvates tuleks seda direktiivi aga tõlgendada laiemalt, võttes arvesse seda, et Norra osaleb Euroopa ühises varjupaigasüsteemis liidu, Islandi ja Norra vahelise lepingu alusel, mistõttu liikmesriigid ei ole sellises olukorras, nagu on kõne all käesolevas asjas, kohustatud viima läbi esimest täielikku varjupaigamenetlust.

Euroopa Kohus ei jaganud oma tänases otsuses seda seisukohta ja leidis, et liidu õigusega⁶ on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis näevad ette võimaluse jätta rahvusvahelise kaitse taotlus vastuvõetamatusesse tõttu läbi vaatamata põhjusel, et isik on esitanud varasema pagulasseisundi

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (ELT 2013, L 180, lk 31; edaspidi „Dublini III määrus“).

² Vastavalt Euroopa Ühenduse ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelisele lepingule, mis käsitleb liikmesriigis või Islandil või Norras esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määramise kriteeriume ja mehhanisme – Deklaratsioonid (EÜT 2001, L 93, lk 40; ELT eriväljaanne 19/04, lk 78; edaspidi „liidu, Islandi ja Norra vaheline leping“).

³ Vt Dublini III määruse artikli 19 lõige 3.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (ELT 2013, L 180, lk 60; edaspidi „varjupaigamenetluste direktiiv“) artikli 2 punkt q.

⁵ Vt varjupaigamenetluste direktiivi artikli 33 lõike 2 punkt d.

⁶ Täpsemalt varjupaigamenetluste direktiivi artikli 33 lõike 2 punktiga d koostoimes sama direktiivi artikli 2 punktiga q.

taotluse kolmandas riigis, kes rakendab Dublini III määrust liidu, Islandi ja Norra vahelise lepingu alusel, ja see taotlus on jäetud rahuldamata.

Euroopa Kohtu hinnang

Euroopa Kohus märkis, et „korduv taotlus“ on varjupaigamenetluste direktiivi artikli 2 punktis q määratletud kui uus rahvusvahelise kaitse taotlus, mis esitatakse pärast eelmise taotluse kohta lõpliku otsuse tegemist⁷. Sellest direktiivist tuleneb aga selgelt⁸, et ühest küljest ei saa kolmandale riigile esitatud taotlust käsitleda rahvusvahelise kaitse taotlusena ja teisest küljest ei saa kolmanda riigi tehtud otsus kuuluda mõiste „lõplik otsus“ määratluse alla. Seega ei anna kolmanda riigi varasem otsus, millega jäeti rahuldamata pagulasseisundi saamise taotlus, alust lugeda korduvaks taotluseks rahvusvahelise kaitse taotlust, mille isik esitab liikmesriigile pärast seda, kui on tehtud nimetatud eelmine otsus.

Euroopa Kohus lisas, et liidu, Islandi ja Norra vahelise lepingu olemasolu ei ole selles suhtes tähtis. Kuigi Norra rakendab selle lepingu alusel teatavaid Dublini III määruse sätteid, ei laiene see direktiivi 2011/95 ehk miinimumnõuete direktiivi⁹ ega varjupaigamenetluste direktiivi sätetele. Nii võib liikmesriik, kellele isik on esitanud uue rahvusvahelise kaitse taotluse, niisuguses olukorras nagu põhikohtuasjas tõepoolest paluda Norrat, et ta selle isiku tagasi võtaks. Kui aga tagasivõtmine ei ole võimalik või seda ei toimu, ei ole asjaomasel liikmesriigil siiski õigust asuda seisukohale, et uus taotlus kujutab endast korduvat taotlust, mis olenevalt asjaoludest võimaldab selle vastuvõetamatuks tunnistada. Isegi kui oletada, et Norra varjupaigasüsteemis on varjupaigataotlejatele ette nähtud samaväärse tasemega kaitse nagu liidu õiguses, ei saa see asjaolu viia teistsuguse järelduseni. Esiteks tuleneb varjupaigamenetluste direktiivi sätete sõnastusest selgelt, et liidu õiguse praeguses seisus ei saa kolmandat riiki kõnealuse vastuvõetamatuse aluse kohaldamisel samastada liikmesriigiga. Teiseks ei saa selline samastamine ilma õiguskindlust ohustamata sõltuda hinnangust selle kaitse tasemele, mida asjaomasel kolmandas riigis varjupaigataotlejatele pakutakse.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teiste liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebilehel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127

⁷ Varjupaigamenetluste direktiivi artikli 2 punkt q.

⁸ Varjupaigamenetluste direktiivi artikli 2 punktid b ja e.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule (ELT 2011, L 337, lk 9).